

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนา การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ ทั้ง 4 ด้าน การเตรียมความพร้อม และการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบและการประเมินผล และการพัฒนาปรับปรุง การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 9 คนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา และครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รวมทั้งสิ้น 1,994 คน โดยจำแนกเป็นผู้บริหาร 93 คน ครูผู้สอน 1,901 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรที่เป็นผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดของ (Yamane, 1978, p. 108) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร 78 คน และครูผู้สอน 327 คน รวมทั้งสิ้น 405 คน โดยแยกตามประเภทของโรงเรียนดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประเภท โรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม
มัธยมตอนต้น	22	542	564	17	79	96
มัธยมตอนปลาย	34	64	638	28	91	119
มัธยมสมบูรณ์	37	755	792	33	157	190
รวม	93	1,901	1,994	78	327	405

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพศึกษาภายในโรงเรียนมัศึกษานครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ ประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Ranting Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนของคำถามแต่ละข้อตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert, 1976) ดังนี้

- 5 หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน มาก
- 3 หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน น้อย

1 หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน น้อยที่สุด
การแปลความหมายของคะแนน กำหนดเกณฑ์วัดระดับปัญหาการดำเนินงานการประกัน
คุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นตัวบ่งชี้ ซึ่งกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ระดับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน มากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ระดับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน มาก

2.51-3.50 หมายถึง ระดับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ระดับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน น้อย

1.00-1.50 หมายถึง ระดับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน น้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาขอบเขตเนื้อหารายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพ
การศึกษาภายใน โดยอาศัยแนวทางการดำเนินตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการระบบ
หลักเกณฑ์ และวิธีการ ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียน เพื่อนำมา
สร้างเป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัย

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับตำแหน่ง หน้าที่
ประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา

3. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย
และน้อยที่สุด

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ พิจารณา
ตรวจสอบเนื้อหา เพื่อแก้ไขสำนวนภาษาและความถูกต้อง

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและพิจารณาแก้ไขจากคณะกรรมการควบคุม
วิทยานิพนธ์ เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรง (Validity)
และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประกอบด้วย

5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร อาจารย์ประจำศูนย์นวัตกรรมการบริหาร
นิคมสมศักดิ์ และผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

- 5.2 ดร. สมุทร ชำนาญ อาจารย์ประจำศูนย์นวัตกรรมบริหารและ
ผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
- 5.3 อาจารย์วันชัย นอระแสง ผู้อำนวยการศูนย์รับประกันคุณภาพ
กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา สปป.ลาว
- 5.4 อาจารย์บรรจง ลัทธิวรรณ รองหัวหน้ากรมมัธยมศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา สปป.ลาว
- 5.5 อาจารย์คำพวง จูมมลี รองหัวหน้าแผนกศึกษาธิการ นครหลวง
เวียงจันทน์ สปป.ลาว

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน
มัธยมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ
(Discrimination) ด้วยวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์แบบ เพียสัน (Pearson's Product Moment
Correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) ได้ค่าอำนาจจำแนก
อยู่ระหว่าง .31-.81

7. คัดเลือกข้อคำถามที่หาค่าอำนาจจำแนก เพื่อหาค่าความเชื่อ (Alpha Coefficient)
ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .96

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองแล้ว เสนอประธานคณะกรรมการควบคุม
วิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบ เป็นครั้งสุดท้ายและจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้เก็บ
รวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงหัวหน้าแผนกการศึกษาธิการ
นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อขอความร่วมมือ และอนุเคราะห์
ในการการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยเดินทางไปแจกแบบสอบถาม จำนวน 405 ชุด ให้แก่ผู้บริหารและครูผู้สอน
ตามโรงเรียนมัธยมศึกษา และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยได้รับแบบสอบถามคืนจาก
กลุ่มอย่างทั้งสิ้น จำนวน 405 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 เป็นแบบสอบที่สมบูรณ์ทุกฉบับ

3. นำแบบสอบถามมาตรวจให้นำหนักคะแนนที่กำหนดไว้แล้วนำไปวิเคราะห์โดยใช้
โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ

4. ภายหลังที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ จากนั้นผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรกของแต่ละด้านจัดทำเป็นแนวคำถาม เพื่อใช้ในสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับรวบรวมจากผู้ตอบแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ
3. นำข้อมูลไปประมวลผลตามวิธีการทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ การแปลความหมายของคะแนน กำหนดเกณฑ์วัดระดับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับใด โดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวบ่งชี้ ซึ่งกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103)
- 4.51-5.00 หมายถึง ระดับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน มากที่สุด
- 3.51-4.50 หมายถึง ระดับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน มาก
- 2.51-3.50 หมายถึง ระดับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ปานกลาง
- 1.51-2.50 หมายถึง ระดับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน น้อย
- 1.00-1.50 หมายถึง ระดับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้สถิติ ดังนี้

1. การวิเคราะห์เพื่อหาระดับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) รายด้าน รายข้อ นำมาอธิบายถึงระดับปัญหาของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพิจารณาค่าระดับของปัญหา
2. เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัศึกษานครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยการจำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน โดยการทดสอบค่าที (t -test)
3. เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนมัศึกษานครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำแนกตามตัวแปร ได้แก่

ประเภทโรงเรียน และระดับศึกษาโดยใช้ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) โดยการเปรียบเทียบรายคู่ด้วย *LSD*

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

1. การคัดเลือกสถานะภาพ ผู้ให้สัมภาษณ์
2. เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์
3. การเก็บรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การคัดเลือกสถานะภาพ ผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ใช้หลักการคัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ ดังนี้

1. ต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติ สำเร็จปริญญาโทสาขาวิชาการบริหารการศึกษาหรือสูงกว่า
2. ต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา หรือ เป็นคณะกรรมการที่มีบทบาทกำหนดแนวทางนโยบายการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 นำผลจากการศึกษาปัญหาในแต่ละด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก มาสร้างเป็นแนวคำถามเพื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบเนื้อหา เพื่อแก้ไขสำนวนภาษาและความถูกต้อง

ขั้นตอนที่ 3 ปรับปรุงแก้ไขแนวคำถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้เชี่ยวชาญโดยตรง เพื่อขอความร่วมมือและอนุเคราะห์ในการการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ สมุดบันทึก เทปบันทึกเสียง เครื่องเล่นเทป กล้องถ่ายรูป และของที่ระลึก
3. บันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน และได้สัมภาษณ์ครบทุกคน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญจากประเทศลาว 6 คน และจากประเทศไทย 3 คน มีรายชื่อ ดังนี้
 - 3.1 อาจารย์ วันชัย นอระแสง ผู้อำนวยการศูนย์รับประกันคุณภาพการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา สปป.ลาว
 - 3.2 อาจารย์ บรรณจง ลัทธวรรณ รองหัวหน้ากรมมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา สปป.ลาว
 - 3.3 อาจารย์ คำพวง จูมมลี รองหัวหน้าแผนกศึกษาธิการนครหลวง เวียงจันทน์ สปป.ลาว
 - 3.4 อาจารย์ ปัญญา จันทะวงค์ รองหัวหน้าศูนย์รับประกันคุณภาพการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา สปป.ลาว
 - 3.5 อาจารย์ กองมา วงศ์แสงจันทร์ หัวหน้าแผนกตรวจสอบและประเมินผล ศูนย์รับประกันคุณภาพการศึกษา สปป.ลาว
 - 3.6 อาจารย์ พลมณี ศิริพงศ์ นักวิชาการ ศูนย์รับประกันคุณภาพการศึกษา สปป.ลาว
 - 3.7 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพีพันธ์ ฉายวิมล รองคณบดีฝ่ายบริหารยุทธศาสตร์และประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยบูรพา
 - 3.8 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภารดี อนันต์นารี รองผู้อำนวยการศูนย์นวัตกรรมกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
 - 3.9 ดร.สมุทร ชำนาญ อาจารย์ประจำศูนย์นวัตกรรมกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยดำเนินการทันทีเมื่อการให้สัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด สิ้นสุดลงโดยสรุปจากความคิดเห็นข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเป็นกรอบประเด็นในการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

2. เตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์อย่างละเอียด โดยผู้วิจัยใช้วิธีการถอดรายละเอียดจากเทปและจดบันทึกการให้สัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญ ทั้งนี้เพื่อประกอบในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา จากปัญหาโดยรวม 3 อันดับแรกแต่ละด้าน โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)